25 gr. 25 gr.

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 2 szpaltach (szerokość szpalty 45 mm) po 72 grosze. Dla poszukujących pracy po 20 groszy. „Marginesowe“ po złotych 3.— za 1 mm w 1 szpalcie (szerokość szpalty 45 mm).

Rok V. | Nr. 167.

Kraków, środa 21 lipca 1943.

Nie zamówione przez Redakcje rękopisy będą zwracane autorom jedynie przy dołączaniu porta zwrotnego. Prenumerata miesięczna 6.— Zł., z odnoszeniem do domu 6.50 Zł. W Rzeszy z dopłatą porta 7.50 Zł. W Gen. Gub. tylko prenumerata przez urzędy pocztowe. Konto czekowe: Warszawa 658.

Na miejscu nowej zbrodni bolszewickiej.

Międzynarodowa komisja lekarska w Winnicy.

Dotąd wydobyto 1206 zwłok. Z zeznań rodzin pomordowanych, z dokumentów i stanu zwłok wynika, że morderstwa zostały popełnione w 1938 roku.

Berlin, 20 lipca. **W dniach od 13 do 15 lipca bawiła w Wnnicy komisja, składająca się z najbardziej znanych na terenie międzynarodowym lekarzy medycyny sądowej. Komisja ta, jak już pokrótce doniesiono, badała na miejscu szczątki pomordowanych, spoczywających w masowych grobach, aby stwierdzić przyczynę ich śmierci.**

Komisja ta składała się z następujących lekarzy: dr Soenen, prof. anatomji przy uniwersytecie w Gandawie, dr Michailov, pierwszy asystent instytutu medycyny sądowej uniwersytetu w Sofji, dr Pesonen, prof. anatomji przy uniwersytecie w Helsinkach, dr Puvoir, prof. medycyny sądowej przy uniwersytecie paryskim, dr Kazzanigi, prof. medycyny sądowej przy uniwersytecie w Medjolanie, dr Jurak, prof. anatomji patologicznej przy uniwersytecie w Zagrzebiu, dr Ter Poorten, prof. przy Instytucie patologiczno-anatomicznym uniwersytetu w Amsterdamie, dr Birkle, pierwszy asystent instytutu dla medycyny sądowej w Bukareszcie, dr Haeggovist, prof. anatomji w Sztokholmie, dr Krsek, prof. medycyny sądowej przy uniwersytecie w Bratysławie, dr Orsos, prof. medycyny sądowej przy uniwersytecie w Budapeszcie. Oprócz tego w pracach udział wzięli radca delegacji dr Waegner, kierownik dla spraw zdrowia w obsadzonych terenach wschodnich, jak również prof. dr Schrader, kierownik niemieckiego stowarzyszenia dla medycyny sądowej i kryminalistyki.

Komsja potwierdziła badana dokonane już przez prof. dr. Schradera, a nadto ujawniła jeszcze nową straszliwą okoliczność tego mordu. Stwierdzono bowiem, że pomordowani w grobach masowych w Winnicy pochowani zostali w większej części jeszcze żywcem.

Protokół badań, podpisany przez wymienionych jedenastu profesorów i lekarzy, zawiera m. in. następujące stwierdzenia: **Z pierwszych dołów, częściowo już opróżnionych, wydobyto dotychczas 1.206 zwłok,** z pośród których zbadano pod względem sądowo-lekarskim 817 pod przewodnictwem prof. dr. Schradera przy pomocy niemieckich i miejscowych lekarzy. Członkowie komisji zwiedzili wszystkie miejsca w Winnicy, na których dotychczas znaleziono groby. Wszystkie te doły posiadały jednolitą formę, wielkość i głębokość. Jedynie 10 dołów znalazło się większych i głębszych. W dołach, które zwiedziliśmy, zwłoki leżały w wielkim nieporządku. Członkowie komisji wykonali własnoręcznie 11 obdukcyj, a w 24-ch wypadkach poddano zwłoki oględzinom sądowo-lekarskim. Zwłoki mężczyzn spoczywały bez wyjątku w ubraniach, a prawie u wszystkich zwłok stwierdzono związanie rąk powrozami na plecach. Zwłoki zaś kobiet w ilości trzech, które w naszej obecności wydobyto z grobu masowego, były zupełnie nagie, ręce zaś ich nie były związane. Na wszystkich zwłokach stwierdzono ślady strzałów i to przeważnie strzałów w kark, wykonanych za pomocą broni ręcznej kalibru 5,6 mm. **Amunicja była bez wyjątku z ołowiu i nie posiadała płaszcza.**

Przy większości otworów wlotu strzału stwierdzić było można strzał z bezpośredniej bliskości, przeważnie zaś chodziło o strzały wykonane z przyłożeniem broni. U wielu zabitych stwierdzono 2 do 3 odrębne ślady strzałów.

Poza temi śladami strzałów znaleziono na kilku czaszkach uszkodzenia wykonane tępem narzędziem, a mianowicie złamania kości dolnej szczęki i to częściowo złamania od uderzenia, a częściowo także zupełne rozbicie pokrywy czaszki. Zwykłe złamanie od uderzenia zaobserwowaliśmy na jednych zwłokach, które posiadały tylko dwa głębokie ślady postrzału w kark.

W większości zbadanych wypadków, jako przyczynę śmierci oznaczyć można wyłącznie tylko ranę postrzałową. W wypadkach głebokiego postrzału w kark, który nie spowodował może natychmiastowej śmierci, przyjąć trzeba jako przyczynę śmierci następne uderzenie w pokrywę czaszki za pomocą tępego narzędzia.

W kilku wypadkach strzału w kark, w których wlot kuli znajdował się w dolnej części potylicy oraz nie stwierdzono uderzenia tępem narzedziem, przyjąć trzeba, że odnośne osoby zmarły z powodów nie dających się stwierdzić. W jednym wypadku, w którym stwierdzono twardą bryłę gliny wewnątrz przełyku, to znaczy w przewodzie pokarmowym oraz w zagłębieniach przełyku w formie gruszki, stwierdzić trzeba, że dana osoba została postrzelona i żyjąc jeszcze, połykała ziemię. Zwłoki badane, sądząc z ubrania, należały prawie bez wyjątku do stanu zwykłych robotników lub chłopów i posiadały przeważnie wiek podeszły.

Z zeznań rodzin pomordowanych, jako też i z dokumentów znalezionych przy zwłokach, a wreszcie ze stanu zwłok i różnych przedmiotów znalezionych, opisanych w protokole, wnioskować należy, że morderstwo to popełniono przypuszczalnie w roku 1938.

Szczegóły o pierwszym aljanckim ataku bombowym na Rzym.

Rzym, 20 lipca. **Pierwszy wielki atak bombowy samolotów aljanckich na Rzym rozpoczął się w kilka minut po godzinie 11-tej.**

Na ulicach stolicy włoskiej o tej porze panował ożywiony ruch, zwłaszcza jeżeli chodzi o sklepy i przedsiębiorstwa handlowe. Na wielkich targach z jarzynami, które odbywały się we wszystkich dzielnicach miasta, przed straganami tłoczyły się zbite rzesze ludności. Zanim jeszcze przechodnie zdążyli udać się do najbliższych publicznych lub prywatnych schronów przeciwlotniczych, ziemna obrona przeciwlotnicza miasta otwarła gwałtowny ogień obronny. Niedługo potem w poszczególnych dzielnicach miasta spadły pierwsze bomby zapalające i rozpryskowe. Mimo to ludność zachowując wzorową dyscyplinę udała się do schronów przeciwlotniczych.

Jeszcze w czasie alarmu, trwającego trzy godziny, na ulicach można było widzieć niezliczone samochody ciężarowe, wiozące członków organizacyj samoobrony zw. „Unpa“, udających się do zbombardowanych miejsc, celem ugaszenia pożaru oraz uprzątnięcia gruzów. Wszędzie gromadzili się pracownicy budowlani wraz z łopatami i toporami, oczekując w pogotowiu na rozkaz przystąpienia do akcji niesienia pomocy. Mimo alarmu o zwykłej porze podano w radjo do wiadomości treść komunikatu wojennego, w którym już oznajmiono szczegóły odbywającego się w tym czasie jeszcze alarmu.

Obecnie ukazały się pierwsze komentarze prasy w związku z poważnym nalotem na Rzym. Jak podaje „Giornale d'Italia“ chodzi tutaj o atak przeprowadzony na wielką skalę przez Anglików i Amerykanów, którzy rzucali bomby zapalające i rozpryskowe na ośrodek chrześcijaństwa i katolicyzmu. Samoloty amerykańskie jedną falą po drugiej rzuciły się na stolicę Włoch.

Przedmiotem bombardowania były przedewszystkiem dzielnice mieszkalne między Porta Maggiore oraz Porta Tiburtina, gdzie w olbrzymich domach czynszowych mieszkają tysiące robotników rzymskich. Najbardziej dotkniętą została dzielnica Tiburtina. Ponadto w Rzymie również szereg kościołów, pomników, cmentarzy padło ofiarą nalotu. Liczne domy mieszkalne uległy zniszczeniu.

Starodawna słynna bazylika San Lorenzo, zbudowana w czwartem stuleciu przez cesarza Konstantyna i gdzie znajdują się grobowce wielu papieży, również została zburzona. Tak samo licznemi bombami trafiono rozległy cmentarz katolicki Campo Verano, wraz z jego licznemi kościołami i kaplicami. Wreszcie poważnie uszkodzono również część obszernych zabudowań polikliniki.

Włochy czekają na zdanie świata katolickiego.

Napad powietrzny na stolicę Włoch wywołał w całym kraju wielkie oburzenie. — Podkreśla się, iż Anglicy i Amerykanie faktycznie nie zawahali się objąć swemi atakami terorystycznemi ośrodka najstarszej kultury europejskiej. Tym czynem, takie jest zdanie wszystkich, aljanci dopięli szczytu teroru powietrznego. Zdaniem szarego człowieka z ulicy, tego rodzaju ludzie jak Churchill i Roosevelt nie mają już prawa mówić o kulturze, gdyż sami zabytki tej kultury w tak jaskrawy sposób depczą nogami. W kołach włoskich ze szczególnem napięciem oczekuje się, jakiego rodzaju echo w świecie katolickim oraz zagranicą wywrze ten niesłychany napad. Panuje tu przekonanie, iż cały świat kulturalny uważa stolicę włoską również jako ośrodek katolicyzmu, obejmującego cały świat.

Gen. Franco posiada zaufanie całej Hiszpanji.

Uroczystości w Hiszpanji.

Madryt, 20 lipca. Z najwyższą uwagą spotkały się obie przemowy, wygłoszone przez generała Franco w sobote i niedzielę przed radą narodową Falangi oraz przed 75.000 robotników w Madrycie. Jak stwierdzają obserwatorzy neutralni, mowy generała Franco zadokumentowały znowu przed całym światem zwartość frontu stojącego za generałem, który to front w czasie ostatnim nabywał coraz silniejszej spoistości w obliczu istniejącego położenia. Prostolinijność polityki hiszpańskiej otrzymała nowe potwierdzenie. Słowami generała Franco ponownie podkreślone zostało stanowisko Hiszpanji nie wojującej. Hiszpański naród pracujący wyraził generałowi Franco na placu przed zamkiem madryckim votum ufności, które posiada niesłychanie wysoką wagę jako czynnik pozytywny hiszpańskiej polityki wewnętrznej i zewnętrznej.

Dzień święta narodowego obchodzono w całej Hiszpanji przy wielkim udziale ludności paradami wojskowemi, manifestacyjnemi zebraniami i uroczystościami ku czci poległych bohaterów. W Barcelonie gubernator cywilny odwiedził lazaret „Jose Antonie“ i wręczył rannym żołnierzom ochotniczej dywizji hiszpańskiej, walczącej na Wschodzie, honorowe podarunki od zarządu prowincji. W Saragossie kilkuset falangistom, którzy w pierwszym dniu rewolucji narodowej zgłosili się ochotniczo do walki przeciw bolszewikom, wręczono w imieniu miasta srebrne medale. W Ferol cały garnizon, który w dniu 18 lipca 1936 r. natychmiast przyłączył się do ruchu narodowego i dzięki temu zachował miasto od okropności czerwonych, otrzymał zbiorowy wojskowy krzyż zasługi. W Bilbao uczczono w ramach specjalnej uroczystości wojskowej oswobodziciela północnej Hiszpanji, zmarłego tragicznie w roku 1937 generała Mala. Wszystkie miasta hiszpańskie wystosowały adresy dziękczynne do generała Franco i ponowiły swoje ślubowania wierności wobec naczelnych władz państwowych.

Król Michał i szef państwa Antonescu wśród oficerów rumuńskich.

Bukareszt, 20 lipca. **Król Michał, szef państwa marszałek Antonescu, wicepremjer Michał Antonescu oraz liczni członkowie rządu obecni byli dzisiaj w Sibiu — przy uroczystej promocji najmłodszego rocznika oficerów.**

Przy tej okazji król Michał odznaczył liczne dywizje i pułki, które szczególnie wyróżniły się w czasie walk przeciwko bolszewikom, rozdzielając sztandary oraz ordery. Marszałek Antonescu wygłosił przemówienie, w którem jako wzór dla przyszłego działania młodych oficerów postawił dzielność armji rumuńskiej w walce przeciwko bolszewizmowi.

Przyjęcie u generała Franco.

Madryt, 20 lipca. Generał Franco z okazji święta narodowego wydał wielkie przyjęcie w pałacu królewskim La Grania, położonym o 70 km. na północ od Madrytu. — W przyjęciu tem wzięli udział przedstawiciele rządu, partji i korpusu dyplomatycznego.

Słynna bazylika San Lorenzo w Rzymie trafiona bombami.

Rzym, 20 lipca. Podczas ataku bombowego na Rzym, angielskie biuro Reutera ogłosiło komunikat urzędowy, według którego lotnicy, którzy otrzymali rozkaz ataku na stolicę Włoch, zostali wybrani z pośród najzręczniejszych i najlepiej wyszkolonych załóg oraz mieli otrzymać specjalne instrukcje w sprawie unikania uszkodzeń zabytków kulturalnych i pomników religijnych. Obowiązkiem ich było wyłącznie atakować objekty wojskowe i przemysłowe.

Nadeszłe tu dotychczas raporty stwierdzają, że lotnicy aljanccy zrzucili swe bomby na słynną bazylikę „San Lorenzo Fuore le Mura“, pochodzącą z IV w., na cmentarz „Campo Verano“, na dzielnicę uniwersytecką oraz na dzielnice mieszkaniowe „San Lorenzo“, Prenstino i Tiburtino.

Przemówienie ministra Scorzy.

W sobotę wieczorem wygłosił sekretarz partji faszystowskiej, minister Scorza, przemówienie radjowe, w którem wezwał cały naród włoski do najenergiczniejszego oporu. „Ufając w zwycięstwo dobrej sprawy, nie potrzebują Włochy apelować do narodów obozu przeciwnego, jak to uczynił nieprzyjaciel“, tak mówił Scorza. „Walczymy z nieprzyjacielem. Przeciwko Włochom skierowany jest atak dwóch największych i najbogatszych mocarstw świata, a bronią się one wszelkiemi środkami“. Następnie przypomina Scorza wysiłki, jakie czynił Duce, aby na podstawie wzajemnego porozumienia między narodami, na podstawie ich praw i obowiązków uzyskać sprawiedliwy rozdział bogactw świata oraz utrzymać na świecie pokój. Wskazał on również na prace pokojowe rozpoczęte po zdobyciu włoskiego imperjum, które stworzyć miały stanowisko, jakie Włochom się należy w świecie. Anglja jednakowoż przygotowywała się do wojny, czując się zagrożona w swoim stanowisku na morzu Śródziemnem, oraz wskutek swej porażki, poniesionej w wojnie stoczonej zapomocą sankcyj.

W Sowietach brak żywności.

Madryt, 20 lipca. Przybyły ostatnio z powrotem z Moskwy do Nowego Jorku wydawca dziennika „New York Times“ Artur Sulzberg przyznał, jak donoszą z Nowego Jorku, że Związek Sowiecki został nawiedzony ostrym kryzysem żywnościowym. — Wszystkie zapasy żywności musiano oddać do dyspozycji czerwonej armji.

Obecna sytnacja wojenna.

Zdanie niemieckiego rzeczoznawcy wojskowego.

Berlin, 20 lipca. Korespondent wojskowy DNB analizując sytuację wojenną w obecnej chwili stwierdza, że oczekiwana przez dowództwo niemieckie letnia ofensywa sowiecka obecnie rozpętała się i że w tej chwili szaleje na Wschodzie bitwa obronna, największa z wszystkich dotychczasowych. Korespondent pisze dalej:

„Od około 48-miu godzin cały front wschodni od przyczółka mostowego rzeki Kubań aż w górę do Wołchowa i Leningradu stoi w ogniu walki. Letnia ofenzywa bolszewików, wywołana wypadem niemieckim w jeden z głównych obszarów koncentracyjnych bolszewików rozpoczęła się. Do tej chwili można tam stwierdzić dwa punkty ciężkości. Przy rzuceniu w grę takich ilości materjału wojennego, jakich dotychczas nigdy jeszcze nie można było zaobserwować po obu stronach, nawet podczas największych bitew na Wschódzie, szaleje potężna bitwa obronna nad rzeką Mius i nad środkowym Dońcem, podobnie jak i na północ od Orła. Natomiast bolszewicki wypad ofenzywny koło Kurska stracił zdaje się na sile wskutek niemieckiego posunięcia zapobiegawczego na tym obszarze, dokonanego z początkiem lipca. Zarówno tutaj, jak i odnośnie do całego przedsięwzięcia sowieckiego, dopiero teraz zarysowuje się w pełnych rozmiarach znaczenie uprzedzającego przeciwataku naczelnego dowództwa niemieckiego. **Zniszczenie czterech tysięcy dziewięćset czterech czołgów sowieckich, dwóch tysięcy trzystu dziesięciu dział sowieckich i przeszło dwóch tysięcy samolotów sowieckich od dnia 5 lipca stanowi dla przeciwnika nietylko bardzo poważne osłabienie skoncentrowanej przez niego siły ofenzywnej, ale także, biorąc absolutnie, jest wynikiem cyfrowym, z którego nie trudno wyczytać sukces niemieckiej taktyki bojowej.**

Główne uderzenie bolszewików koncentruje się w rejonie na północ od Białgorodu aż na południe do Suchenicze. Pomimo największych wysiłków uzyskania w tym rejonie operacyjnego przełamania, bolszewikom udało się jedynie dokonać lokalnych włamań, będących bez znaczenia dla sytuacji bojowej. Przy tego rodzaju bowiem zmasowanych uderzeniach dowództwo zawsze bierze w rachubę lokalne włamania, ponadto zaś zainicjowano ze strony niemieckiej odpowiednie przeciwoperacje, wkońcu zaś ponieważ na całym rejonie frontu pomiędzy Białgorodem i Suchenicze wskutek bagnistego charakteru obszaru leśnego po obu stronach zachodzi jedynie przejściowa linja pozycyjna. Jak informują z powiadomionego źródła w Berlinie, odnośnie do czołowych formacyj sowieckich dywizyj ofenzywnych na tym odcinku frontu, chodzi niewątpliwie o wojska wyborowe, należy jednak odczekać, jaką siłę bojową okażą formacje, postępujące za niemi. Przybieranie na skuteczności przez niemieckie przeciwoperacje można częściowo wyczytać już z faktu, iż zdołano okrążyć szereg grup sowieckich, a na pewnym częściowym odcinku zniszczyć 44 czołgi, wyłącznie tylko bronią piechoty. Naogół odnosi się w coraz silniejszym stopniu wrażenie, że cmentarzysko czołgów sowieckich wzdłuż całego frontu od morza Czarnego aż do Leningradu stale się powiększa.

Również bowiem na rzeką Mius jak i nad środkowym Dońcem sowiecka broń pancerna oprócz bardzo ciężkich, krwawych strat była zmuszona ponieść olbrzymie straty materjałowe, przyczem na żadnym punkcie nie zdołała uzyskać choćby najmniejszego lokalnego sukcesu. Na wymienionych polach walki zaległo wczoraj przeszło 100 czołgów sowieckich, rozbitych i zniszczonych. Wszystkie te sukcesy uzyskano przy niesłychanie niskich własnych stratach, do czego przyczynił się fakt, że nowe czołgi niemieckie okazały się niewrażliwe na różnego rodzaju broń bolszewicką. Na uwagę zasługuje również okoliczność, że nad Kubaniem wskutek przedwczesnego rozbicia sowieckich pozycyj przygotowawczych, bolszewicy byli zmuszeni ponownie wstrzymać przejściowy swój atak. Przywrócono tam w całej rozciągłości dawną sytuację. W niemieckich kołach wojskowych ocenia się akcje sowieckie na południu wschodniego frontu jako ataki odciążające, mające na celu wiązanie sił niemieckich i zapobieżenie w miarę możności odciągnięcia rezerw na odcinek środkowy. Z takiemi zamierzeniami dowództwo niemieckie liczyło się jednak zgóry. — Dalszy przebieg walk okaże, że nie ono będzie musiało zmieniać swoje dyspozycje, lecz strona przeciwna, jakkolwiek na głównych punktach walki może jeszcze przypuszczalnie dojść do dalszych zmiennych bojów. Ostatecznie jednak niema to decydującego znaczenia.

Na Sycylji walka zaostrzyła się w dalszym ciągu. Istotny punkt ciężkości wszystkich operacyj znajduje się w dalszym ciągu w rejonie dokoła Katanji, gdzie jedna dywizja niemiecka również wczoraj udaremniła ponownie wszystkie próby przełamania się wojsk angielskich. Dalszego punktu ciężkości walki należy szukać w rejonie Enna, we wnętrzu kraju. Widocznem jest, że aljanci usiłują stąd okrążyć od zachodu front pod Katanją. W międzyczasie lotnictwo osi prowadzi nieprzerwanie dalej walkę przeciwko aljanckiej flocie transportowej na wodach Sycylji i to z coraz większą skutecznością.

Niema odciążenia dla Sowietów.

Genewa, 20 lipca. Jak się tu dowiadują, ustosunkowanie się kół wojskowych w Moskwie do ataku na Sycylję zbliża się coraz więcej do niegrzecznej ironji. Oficjalny dziennik „Moscow News“, wychodzący w Moskwie w języku angielskim jest zdania, że proklamacja ataku na Sycylję jako wykonanie drugiego frontu w Europie, wymaganego przez Sowiety, nie da się połączyć z faktami realnemi. — „Prawdziwy“ drugi front w Europie wręcz przeciwnie wciąż jest jeszcze oczekiwany. Wynika to już z tego, jak podkreśla ów dziennik moskiewski, że niemieckie dowództwo wojskowe nie odwróciło uwagi swej od frontu wschodniego, jako od linji rozstrzygającej i że Sowieci w rzeczy samej nie odczuli jeszcze żadnego odciążenia na wschodnim terenie wojennym, co do którego już tak długo podnoszą pretensje.

Bezskuteczne natarcia bolszewików.

Zacięty opór na Sycylji.

Berlin, 20 lipca. **Naczelna komenda niemieckich sił zbrojnych donosi z głównej kwatery Führera w dniu 19 lipca:**

Bolszewicy nacierali również wczoraj daremnie przeciwko środkowej i południowej części frontu wschodniego. Ponieśli oni przytem znowu wysokie, krwawe straty i utracili 337 czołgów.

Koło przyczółka mostowego rzeki Kubań, naskutek ciężkich strat, poniesionych w ciągu popołudnia, nieprzyjaciel zaprzestał swych ataków.

Nad rzeką Mius i nad środkowym Dońcem bolszewicy kontynuowali swe próby przedarcia się, które rozbiły się naskutek zaciętej obrony bądź też dzięki zdecydowanym kontratakom wojsk niemieckich.

Na północ od Biełgorodu rozbito już przed główną linją bojową nacierające w kilku falach formacje piechoty i czołgów sowieckich.

W całym rejonie Orła nasze wojska odparły w zmiennych walkach ataki, przeprowadzone na licznych punktach frontu, wśród szczególnie wysokich strat nieprzyjaciela.

Na pozostałym froncie wschodnim bolszewicy dokonywali tylko lokalnych, bezskutecznych ataków.

Lotnictwo brało udział niejednokrotnie przy użyciu silnych formacyj w walkach na punktach ciężkości bitwy obronnej, odnosząc sukcesy w licznych walkach powietrznych. Myśliwcy rumuńscy zestrzelili przytem 17 samolotów sowieckich.

Na Sycylji wojska niemieckie i włoskie stawiają nieprzyjacielowi nadal zacięty opór, stosując częściowo ruchomą taktykę bojową. Na odcinku wybrzeża na południe od Katanji odparto ataki brytyjskich formacyj piechoty i czołgów, mające na celu przebicie się, a wspierane ciężką artylerją okrętową i silnemi formacjami lotnictwa. Niemieckie i włoskie formacje lotnicze zwalczały bardzo skutecznie za dnia i w nocy flotę transportową nieprzyjaciela na wodach Sycylji.

Podczas obrony przed atakami, skierowanemi na niemieckie konwoje koło wybrzeża norweskiego i holenderskiego, zatopiono jedną nieprzyjacielską łódź podwodną, a morskie jednostki ubezpieczające i myśliwce niemieckie zestrzeliły 5 samolotów. Cztery dalsze samoloty nieprzyjacielskie, w czem jeden hydroplan wielkiego typu, zniszczono ponad Kanałem La Manche, jakoteż nad Atlantykiem. Jeden własny samolot myśliwski zaginął.

W ciągu ubiegłej nocy tylko pojedyncze nieprzyjacielskie samoloty nękające przeleciały ponad obszarem Rzeszy.

Niemieckie łodzie podwodne zatopiły w walce z nieprzyjacielskim dowozem ponownie 10 statków o pojemności 62.000 brt.

Sensacyjna polska ulotka w Londynie.

Lizbona, 20 lipca. **Trudności, z jakiemi polska emigracja zmuszona jest walczyć nietylko w dziedzinie materjalnej i politycznej, ale także psychologicznej na terytorjum Wielkiej Brytanji, zwiększyły się w dalszym ciągu naskutek akcji hr. Władysł. Potockiego, zamieszkałego stale w stolicy Wielkiej Brytanji.**

Czasopismo „News Review“, zbliżone do starych konserwatywnych kół angielskich, donosząc o tych nowych zawikłaniach, określa hr. Wł. Potockiego, jako zdecydowanie „niebezpieczna osobistość“. Mianowicie w kołach polskich w Londynie, jak się dowiadujemy z doniesienia „News Review“, kursuje od kilku dni ulotka, zredagowana przez hr. Wł. Potockiego, który nazywa się pretendentem do tronu polskiego. Ulotka ta, nosząca niewątpliwie charakter antybolszewicki, wydrukowana jest w formie proklamacji „JKMości Władysława V-go“. Hr. Władysław Potocki, jak podkreśla „News Review“, nazywa się w niej „z łaski Bożej król Polski, Węgier i Czech, wielki książę Litwy i Ukrainy, hospodar Mołdawji“.

Z treści ulotki przytacza dziennik angielski następujące charakterystyczne ustępy: „Zapytywaliśmy o zdanie w Londynie licznych Polaków, wśród nich także wybitne osobistości i stwierdziliśmy, że są zgodne w opinji, iż bolszewicy zamordowali polskich oficerów pod Katyniem oraz wielu innych Polaków“.

Pretendent do tronu, hr. Wł. Potocki, zajmuje również stanowisko w sprawie roszczeń sowieckich co do wschodnich obszarów b. Rzeczypospolitej Polskiej, oświadczając, co następuje: „Niema żadnego kraju sowieckiego! Kraj rosyjski należy do cara. Obszary, których żądają Sowiety, należą do Korony polskiej. Pod tym punktem widzenia zarówno dla Anglji, jak i dla Polaków byłoby lepiej przegrać tę wojnę, niż wygrać ją wspólnie ze Związkiem Sowieckim“. Proklamacja kończy się słowami: „Obecnie nadszedł już czas na pokój w drodze rokowań, dzięki któremu car w Rosji, a król we Francji ponownie wrócą na tron. Niech żyje Korona polska“.

„News Review“ opisuje pretendenta do tronu, hr. Wł. Potockiego, jako sympatycznego, dobrze wyglądającego i kulturalnego człowieka. Wykazuje on nietylko wielkie zainteresowanie, ale także wielkie praktyczne znajomości w zakresie obcych języków. Oprócz swego języka ojczystego, włada on płynnie językiem angielskim, francuskim, niemieckim i włoskim. Ponadto zna łacinę i grekę. W chwili obecnej hr. Potocki zajmuje się nauką języka litewskiego i sanskrytu. Ponadto celem uzupełnienia jego osobistych danych czasopismo angielskie dodaje, że jest on nastawiony silnie antysemicko i przed wojną wydawał w Wielkiej Brytanji czasopismo antyżydowskie „Right Review“, popierane przez przywódcę faszystów angielskich, sir Oswalda Mosleya.

Epilog afery amerykańskich dyktatorów gospodarki wojennej.

Sztokholm, 20 lipca. Dzienniki szwedzkie donoszą z Nowego Jorku, że dotychczas jeszcze nie nastąpiło tam uspokojenie po wielkiej sensacji dnia, mianowicie zwolnieniu dwóch przyjaciół Roosevelta, Wallace'a i Josse Jonesa z ich urzędów produkcji wojennej, przez prezydenta Stanów Zjednoczonych.

Nowojorski sprawozdawca dziennika „Stockholms Tidningen“ donosi, że zwolnienie to uważane jest w Stanach Zjednoczonych jako wielka wewnętrzno-polityczna sensacja dnia. Korespondent szwedzki daje następnie do poznania, dlaczego opinja publiczna w Stanach Zjednoczonych uważa zwolnienie właśnie tych dwóch osobistości jako prawdziwą sensację w zakresie polityki wewnętrznej. Korespondent pisze, że naogół dotychczasowy zastępca prezydenta Stanów Zjednoczonych Wallace w większości kół politycznych Stanów Zjednoczonych był uważany jako poważny kandydat na stanowisko prezydenta w najbliższym roku, na wypadek, gdyby Roosevelt osobiście zdecydował się na niewystawianie ponownie swej kandydatury przy najbliższych wyborach. Jeżeli obecnie Roosevelt, jak stwierdza wyraźnie szwedzki korespondent, przez zwolnienie Wallace'a z jego dotychczasowych obowiązków w dziedzinie produkcji wojennej złamał karjerę polityczną zastępcy prezydenta, to jest to równoznaczne z równoczesnem wyłączeniem Wallace'a od wyborów prezydenta w najbliższym roku. W tych warunkach demokratyczna partja Roosevelta nie będzie mogła wystawić żadnego innego poważnego kandydata, jak tylko znowu samego Roosevelta. Roosevelt zlikwidował więc w ten sposób bezpośrednio mogącego być poważnie branym pod uwagę konkurenta przy wyborach prezydenta w najbliższym roku, ponieważ najwidoczniej jego taktyka wewnętrzno-polityczna polega na usuwaniu zgóry tych wszystkich ludzi, którzy mogliby przez jego własnych zwolenników partyjnych być wysunięci jako ewentualni kandydaci.

Niezwykle charakterystyczne są również uwagi korespondenta szwedzkiego na temat obalonego przez Roosevelta ministra handlu Josse Jonesa. Fakt, iż Jones był zmuszony ustąpić, nie był — jak podkreśla on — dla nikogo w Stanach Zjednoczonych niespodzianką, ponieważ już od dłuższego czasu uważano go za dość słabą pozycję. Przypominają przedewszystkiem, że Josse Jones po katastrofie w Pearl Harbour wykazał zupełnie minimalne zainteresowanie dla produkcji sztucznej gumy. Oświadczył mianowicie wówczas, że Stany Zjednoczone posiadają zapasy gumy conajmniej na dwa lata i że to wystarczy, ponieważ „do dwóch lat z całą pewnością uda się wypędzić Japończyków z obszarów gumowych na terenie oceanu Spokojnego“. Tego rodzaju mentalność u człowieka, biorącego bezpośredni udział w opracowaniu planów wojennych Stanów Zjedonczonych, wydaje się obecnie większości północnych Amerykanów zbyt optymistyczna, co więcej wprost dziecinna. Josse Jones zyskał sobie sławę człowieka, który dzięki własnej pracy dorobił się ze skromnych początków karjery wielkiego finansisty i posiadającego więcej zrozumienia dla wartości pieniądza, niż dla doniosłości wysiłków wojennych Stanów Zjednoczonych w zakresie przydzielonej sobie produkcji wojennej.

Pogrzeb dalszych ofiar teroru aljanckiego we Francji.

Paryż, 20 lipca. W kilku miejscowościach wschodniej Francji odbył się wczoraj pogrzeb 150-ciu ofiar anglo-amerykańskiego ataku bombowego. Jako przedstawiciel szefa państwa marszałka Petaina, obecny był generał Campet.

O samym ataku bombowym donosi prasa francuska, że bomby padały na obszarze kilku kilometrów na domy robotnicze, szkoły, domy mieszkaniowe i wille. — W pewnem mieście naliczono 600 wybuchów bomb.

Włoski komunikat wojenny.

Rzym, 20 lipca. Włoski komunikat wojenny z poniedziałku 19 lipca brzmi:

Główna kwatera sił zbrojnych komunikuje:

Na Sycylji odparto wielokrotne ataki nieprzyjacielskie. W ciągu walk ostatnich dni wyróżniła się szczególnie swą dzielną postawą dywizja „Livorno“. Eskadry bombowców i samolotów bojowych osi, wspierające formacje armji lądowej, zaatakowały skutecznie nieprzyjacielskie wojska i zgrupowania pojazdów. Podczas tych walk strącono 4 samoloty nieprzyjacielskie. W przebiegu operacyj dziennych i nocnych włoskiego oraz niemieckiego lotnictwa bojowego zadano nieprzyjacielskiej żegludze morskiej nowe straty. Jeden z naszych samolotów torpedowych ugodził parowiec o pojemności 12.000 brt., wyładowany amunicją i wysadził go w powietrze. Jeden ciężki krążownik i jeden parowiec o średnim tonażu zostały również trafione torpedami naszych samolotów.

Jeden z włoskich samolotów wywiadowczych zniszczył nad Sardynią jeden bombowiec.

W poniedziałek przedpołudniem nieprzyjacielskie formacje lotnicze zrzuciły liczne bomby nad Rzymem. W chwili obecnej ustala się powstałe szkody.

400 miljonów katolików domaga się oszczędzania Rzymu.

Buenos Aires, 20 lipca. Jeszcze przed nadejściem wiadomości o bombardowaniu Rzymu przez lotników aljanckich, katolicki dziennik poranny „Paeble“ wystąpił zdecydowanie przeciwko ewentualności ataku powietrznego na Rzym. Chrześcijanie całego świata cieszyli się, jak oświadcza dziennik, że katedry francuskie zostały oszczędzone przez wojnę, a z ubolewaniem przyjęli wiadomość o częściowem zniszczeniu tumu kolońskiego. Obecnie 400 miljonów katolików żąda oszczędzenia Rzymu. Oprócz znaczenia kulturalnego i artystycznego, miasto to jest ośrodkiem pielgrzymek chrześcijaństwa i jego stolicą. Ewentualne zniszczenie Rzymu nie posiadałoby żadnego decydującego wpływu na przebieg wojny, natomiast oznaczałoby, że sztuka i religja mają mniejsze znaczenie jak dobra czysto materjalne, jak naprzykład tuzin statków handlowych lub kawałek kraju.

Komentarz rumuński do Winnicy.

Bukareszt, 20 lipca. Rumuński sprawozdawca radjowy Aurel Popovici, który miał sposobność obejrzenia masowych grobów w Winnicy, opisuje w radjo rumuńskiem swoje wrażenia. Prelegent zwrócił uwagę, że w wypadku masowych grobów w Winnicy chodzi o zamordowanie tysięcy obywateli z pośród własnej ludności przez bolszewików. Z dotychczasowych dochodzeń wynika, że bolszewicy posługiwali się zupełnie błahemi pozorami i zarzutami, celem zlikwidowania niemiłych sobie mieszkańców. „Zbrodnia, dokonana przez bolszewików w Winnicy — kończy rumuński sprawozdawca radjowy — jest tylko jednym z licznych obrazów, jakie w wielotysięcznym szeregu ujawniają prawdziwe oblicze czerwonego raju, oznaczającego głód, prześladowanie, roboty przymusowe i mord. Najpierw Katyń, a obecnie Winnica pokazały całemu światu, jaki los zgotował bolszewizm ludzkości“.

Wzmocnienie pogotowia obronnego Szwecji.

Sztokholm, 20 lipca. W przemowie, wygłoszonej w niedzielę w Vadstona — omówił szwedzki minister obrony Sköld aktualne w tej chwili wzmocnienie szwedzkiego pogotowia obronnego, jak również kwestję zabezpieczenia pokoju na północy Skandynawji. Między innemi oświadczył Sköld, że zabiegi rządu szwedzkiego, mające na celu wzmocnienie wojskowego pogotowia obronnego w Szwecji łącznie z mądrą polityką neutralności, są obecnie jedynemi środkami, zapobiegającemi, by Szwecja nie została wciągnięta w wojnę. Nie można stwierdzić pogorszenia się stosunków Szwecji do narodów prowadzących wojnę. Fakt ten nie stanowi więc powodu do wzmocnienia obrony szwedzkiej neutralności. Jeżeli Szwecja wskutek swego pogotowia obronnego przeciwstawia się jakiemukolwiek zaskoczeniu, to widoki na dalsze życie wśród spokoju są dla Szwecji w obecnej wojnie prawdopodobnie daleko większe, aniżeli kiedykolwiek poprzednio.

W kilku wierszach.

Dotychczasowy szef zarządu wojskowego dla półwyspu Malajskiego Kanachi Naito, mianowany został burmistrzem w Honan (Singapur). Poprzednik jego ostatnio, jak już podawano, objął stanowisko nadburmistrza w Wielkiem Tokio.

*

Po przeprowadzeniu całego szeregu rozmów z miarodajnymi chińskimi finansistami i przemysłowcami, japońska komisja gospodarcza dla Chin pod przewodnictwem Ogóry, odleciała samolotem z powrotem do Japonji.

*

Książę i księżna Genui przybyli do Turynu, gdzie odwiedzili w towarzystwie burmistrza ofiary ostatniego angielsko-amerykańskiego ataku powietrznego na miasto, które umieszczone zostały w szpitalach. Para książęca doznała wszędzie serdecznego przyjęcia.

*

Jak donosi dziennik „Duma“, we wtorek o godzinie 17-tej otwarta zostanie nadzwyczajna sesja bułgarskiego parlamentu.

KRONIKA

LIPIEC **20** Wtorek

Dziś: Bł. Czesława w.
Jutro: Praksedy

Dziś obowiązuje zaciemnienie od g. 22.00 do 4.00

Umowy o naukę w rzemiośle.

Kraków, 20 lipca. Zarządzeniem Okręgowej Grupy Rzemiosło w Krakowie z dnia 22 czerwca 1943 r. umowa o naukę w rzemiośle winna być spisana do czterech tygodni od daty wstąpienia ucznia do nauki, a następnie w ciągu dalszych 2 tygodni przedłożona do zarejestrowania w Powiatowej Grupie Rzemiosło.

O wszelkich wypadkach ociągania się lub zaniechania ze strony pryncypała (mistrza), zarówno spisania umowy, jak również zarejestrowania należy powiadomić Powiatową Grupę Rzemiosła (Cech), która winnego mistrza pociągnie do bezwzględnej odpowiedzialności.

Zarządzenie powyższe weszło w życie z dniem 1 lipca.

Równocześnie podajemy do wiadomości, że wszelkie umowy o naukę w rzemiośle, zawarte w terminie spóźnionym, a dotychczas nie przedłożone do zarejestrowania winny być przedłożone przez mistrzów najpóźniej do końca lipca 1943 w Powiatowej Grupie Rzemiosło pod rygorem niezaliczenia czasu okresu odbytej już praktyki. W wypadkach tych należy dołączyć do przedkładanej umowy zaświadczenie z Ubezpieczalni Społecznej stwierdzające czasokres trwania ubezpieczenia ucznia oraz datę zgłoszenia go do Ubezpieczalni Społecznej. Przedłożone po tym terminie umowy o naukę będą rejestrowane według nowego zarządzenia, t. j. termin rozpoczęcia nauki będzie liczony tylko od 6 tygodni wstecz od daty przedłożenia umowy o naukę w rzemiośle, która to zmiana zostanie z urzędu przeprowadzona w przedłożonych egzemplarzach umowy.

Z rubryki codziennych wypadków

Złośliwi koledzy.

(tem) Zamieszkały przy ulicy Przemysłowej 13. Robert Drewoski, lat 10, w czasie zabawy z kolegami popchnięty został przez jednego z nich i wypadł z okna I p. na kamienne podwórko. Zawezwano lekarza Pogotowia Ratunkowego, który stwierdził ogólne potłuczenia i kontuzje. Chłopca przewieziono miejską karetką do szpitala dziecięcego.

Wypadek w czasie pracy.

(tem) Nieszczęśliwemu wypadkowi złamania kręgosłupa oraz kilku żeber uległ 53-letni robotnik Papora Józef, zamieszkały przy ulicy Meiselsa 24, który w czasie pracy w jednej z fabryk krakowskich wypadł z okna II piętra. Pierwszej pomocy udzielił nieszczęśliwemu lekarz Pogotowia wraz z sanitarjuszami ambulatoryjnymi.

TEATR OBJAZDOWY GEN. GUB. W WARSZAWIE. Teatr objazdowy Generalnego Gubernatorstwa po powrocie z tournee po okręgu warszawskim zawitał ostatnio do Warszawy. Od czerwca b. r. do chwili obecnej dał on kilkadziesiąt przedstawień 3-aktowej komedji H. Rapackiej „Kwarantanna" w następujących miejscowościach Okręgu: Żyrardowie, Skierniewicach, Łowiczu, Sochaczewie, Ostrowi Mazowieckiej, Sokołowie Podlaskim, Siedlcach, Rembertowie, Wołominie, Radzyminie i Milanówku. Wystawiona sztuka cieszyła się dużem powodzeniem i oglądało ją około 50.000 osób.

PORZUCONE DZIECKO. Na jednem z pól pszennych pod Jędrzejowem znaleziono śpiące 2-miesięczne dziecko płci męskiej. Dziecko ubrane było w białą koszulkę i owinięte w kocyk. Dziecko oddano na wychowanie do miejscowej ochronki w Jędrzejowie, policja zaś wszczęła poszukiwania za matką, która porzuciła dziecko w polu.

Nowa forma Izb rolniczych w Gen. Gubernatorstwie.

Kraków, 20 lipca. Izby Rolnicze w Generalnem Gubernatorstwie uległy zasadniczemu przeobrażeniu; za czasów istnienia Polski spełniały one rolę przedstawicielstwa rolnictwa. Zależnie od wielkości województwa, Rada Izby Rolniczej, jako organu nadzorczego, składała się z 20—70 członków, wybieranych przez ministra rolnictwa i reform rolnych, bądź na 6 miesięcy, bądź na 3 lata. Stałym organem wykonawczym Izby było biuro z dyrektorem na czele, które przy zmieniającym się stale składzie osobowym, zapewniało ciągłość fachowych prac.

Do programu prac Izby Rolniczej, oprócz czuwania na straży interesów rolnictwa wchodziło przeprowadzenie samodzielnych zarządzeń dotyczących produkcji na wszystkich sektorach, oraz wykonywanie zadań powierzonych jej do przeprowadzenia przez państwo. Dziś władze włączyły wszystkie biura przedwojennych Izb Rolniczych do administracji państwowej; ta ostatnia wzięła na siebie całkowitą troskę o dobro, kierunek i rozwój rolnictwa, wobec czego specjalne przedstawicielstwo rolnicze w postaci samorządowej instytucji okazało się nieaktualne.

Według nowego układu samorządu gospodarczego, opartego na rozporządzeniu z 1941 r., dla całego życia gospodarczego stworzono Centralną Izbę jako najwyższą jednostkę; jej pomocniczemi organami podrzędnemi są Izby Okręgowe. Tym sposobem wszystkie gałęzie gospodarki krajowej znalazły się obok siebie w jednej instytucji. Stosownie do tego, Izba Rolnicza znalazła się również w Izbie Okręgowej, jako jeden z jej wycinków.

Życie wykazało jednak, że punkt ciężkości w zakresie produkcji rolnej spoczywa po stronie państwa i że samodzielny organ rolniczy jest obecnie niepotrzebny. Dzisiejsza gospodarka rolnicza w Generalnem Gubernatorstwie przeżywa zasadniczy proces przekształceniowy, polegający na wydatnem zwiększeniu produkcji, dostosowaniu się i włączeniu do poziomu zachodniej Europy. Tak wielkie zadanie wymaga niezwykłego natężenia sił; powodzenie całej akcji zależy od koordynacji wysiłków, skuteczną zaś koordynację wysiłków może w danym przypadku zapewnić tylko państwo. Tem należy tłumaczyć, że na mocy ostatniego rozporządzenia od lipca b. r. wszystkie Izby Rolnicze na terenie Generalnego Gubernatorstwa zostały zamienione na Okręgowe Biura Rolne.

Z nowych wydawnictw.

„Elementarz o królikach".

Kraków, 20 lipca. **Na półkach księgarskich ukazała się barwna i estetyczna broszurka, wydana nakładem Wydawnictwa Rolniczego p. t. „Elementarz o królikach".**

Książeczka ta, jako jedna z seryj kolorowych elementarzy rolniczych, zawiera w swej treści wierszowany opis, jak należy hodować króliki oraz podaje szereg wskazówek, zmierzających do osiągnięcia jak najlepszych rezultatów. Autor elementarza o królikach w sposób dowcipny i pouczający zapoznaje czytelnika ze sposobem urządzenia pomieszczenia dla królików z pielęgnacją i żywieniem; wymienia również najlepsze rasy produkcyjne. Specjalny rozdział wydawnictwo poświęca królikom angorskim. Mała książeczka elementarza, posiadająca 32 stron druku i 50 barwnych ilustracji, jest wydawnictwem estetycznem. Elementarz wykonano na grubym papeirze i zaopatrzono w kolorową okładkę. Niska cena elementarza i fachowe ujęcie zagadnienia zapewni książce wielkie powodzenie.

Kronika żałobna.

(tem) **Kraków,** 20 lipca. W ostatnich dniach zmarli w Krakowie: **Irena Pawlik,** modniarka, lat 30; **Karol Krwawicz,** emeryt kolej., lat 70; **Aniela Weber,** lat 78; **Bronisław Broś,** lat 9; **Jan Bittner,** lat 31; **Bronisław Dez,** lat 41; **Irena Grudniewicz,** uczennica, lat 17; **Tadeusz Gajdecki,** dyrektor Monopolu Tytoniowego, lat 56; **Anna Szkoru,** wdowa, lat 76; **Piotr Suder,** bednarz, lat 66; **Elżbieta Naskawiec,** ur. 1943; **Jan Siwek,** lat 53; **Ewa Wielochorska,** ur. 1943.

TRAGICZNE SKUTKI OPILSTWA. Stanisław Matjas z Częstochowy, w stanie podchmielonym chcąc zaimponować kolegom, wlazł na barjerę mostu i rozpoczął na niej przechadzkę. W pewnym momencie M. stracił równowagę i wpadł do głębokiej rzeki. Koledzy Matjasa, również podchmieleni, uważali zajście za żart i nie pospieszyli mu z pomocą. Matjas nie umiejąc pływać, utonął. Po paru godzinach wydobyto zwłoki topielca.

TIVOLI.

W stuletnią rocznicę kopenhaskiego parku narodowego.

(ab.) **Przed przeszło stu laty zwrócił się Grzegorz Carstensen do króla duńskiego Krystyna VIII. z projektem oddania starych pofortecznych obszarów Kopenhagi na park ludowy.**

Zamiarem jego było danie mieszkańcom stolicy miejsca rozrywkowego, na którem mogliby przechadzać się po cienistych alejach parku lub też zabawiać się według upodobania. — Dla miłośników muzyki wybudowano salę koncertową, w której miano grać doborowe utwory. — Ponieważ dawanie muzyki klasycznej jest kosztowne i mało rentowne, postanowił Carstenen pokryć niedobór kasowy parku z rozrywek ludowych jak z karuzeli lub kolejki górskiej. — **Zwłaszcza kolejka cieszy się wielkiem powodzeniem, gdyż za drobną opłatę sprawia szerokim rzeszom, a zwłaszcza dzieciom wielką emocję.** — Ze szczytowej części kolejki górskiej roztacza się nadto wspaniały widok na miasto i port.

Nie brak też w parku automatów-wróżbitów uchylających rąbka tajemnic przyszłości, sprzedawców lodów, ruletki, strzelnic małokalibrowych, śpiewaków ulicznych, linoskoczków, baletów, teatrów rozmaitości i wielu innych atrakcyj. Barwny ten i bardzo hałaśliwy obraz przypomina łudząco nasze odpusty lub kiermasze z budami, straganami i rozmaitemi rozrywkami ludowemi. — **Wybór rozrywek, jak widzimy, jest wielki** i każdy może coś odpowiedniego dla siebie znaleźć. — Nie dziw więc, że nie tylko mieszkańcy Kopenhagi, lecz także obcy, gromadnie spieszą do parku zwłaszcza, że jego położenie w centrum miasta na pięknej wyspie, dodaje mu wiele uroku.

Początkowo król Krystyn VIII. nie bardzo godził się na realizację planów założyciela parku. Dopiero gdy Carstensen usilnie nalegał aby dać ludowi możność rozrywek, król oddał tereny pod park. — Jak widzimy posiadał Carstensen nie tylko wyrobiony zmysł kupiecki, lecz także głęboką znajomość psychiki mas. — Carstensen, jako wielki miłośnik sztuki ludowej, wyszukiwał stare motywy ludowe i wprowadzał je na scenę.

Mimo stuletniego istnienia atrakcja parku i popularność wśród mieszkańców stolicy Danji nie zmalały, stał się on istotną częścią składową Kopenhagi tak, jak ratusz, port lub spichrze tego miasta.

Rozumnie pojęte rozwiązanie problemu oraz postawienie niektórych działów na wysokim poziomie artystycznym sprawiły, że park doczekał się światowego rozgłosu jak np. podobny park wiedeński „Prater".

Obok głównego wejścia wznosi się teatr pantomimowy, jedna z największych osobliwości parku. Jest to teatr, w którym akcję odtwarza się nie za pomocą mowy lub śpiewu, lecz jedynie gestami i mimiką. — **Początki teatru pantomimowego gubią się w starożytności, już bowiem Cezar uczęszczał bardzo chętnie na tego rodzaju przedstawienia.** — Teatr zbudowany jest w stylu małej chińskiej świątyni, scena jego ozdobiona jest malowidłami przedstawiającemi pawie pióra. Przed sceną siedzą w półkolu starzy i młodzi, wyczekując niecierpliwie rozpoczęcia przedstawienia. — **Kurtyna teatralna nie podnosi się, lecz opada pod ziemię tak, jak to było w rzymskich teatrach.**

Na scenie tej utrzymał się jedynie w Europie teatr pantomimowy, mający za sobą tysiącletnią tradycję.

Barwną i niemą, lecz jakże wymowną grą bawi on wszystkie warstwy społeczeństwa, starych i młodych. Bezimienni aktorzy grają na scenie sztuki bezimiennych autorów, a tylko kilku skrzypków towarzyszy akcji powtarzając te same motywy Glucka, Lumby'ego i innych. Kulisy są pojedyncze, a rekwizyty teatralne, jak stoły i stołki, potrzebne do gry, przynoszą aktorzy, obojętnie, jaką rolę grają. Na scenie poruszają się zwykle te same osoby, a mianowicie Kolombina, jej ojciec Kasander, Arlekin i Pierot.

Starożytna pantomima uległa licznym przekształceniom pod wpływem komedji włoskiej i teatru francuskiego. Zmienił się wygląd sceny, zmieniły się też odtwarzane typy i sposób gry, niezmienionym natomiast pozstał czar i urok bajki, jaki aktorzy przy pomocy pojedynczych środków potrafią wywołać.

Olbrzymy i karły.

(ap) W gwardji Fryderyka II był m. in. olbrzym, który mierzył 253 cm. Z olbrzymiego wzrostu słynął też Anglik O'Brin, który swą fajkę zapalał od latarni ulicznych; przychodziło mu to zresztą dość łatwo, gdyż wzrost jego wynosił okrągło 268 cm.

Pewien mieszkaniec Alzacji imieniem Hans Kraw mógł pochwalić się 275 cm. wzrostem, a największym naukowo stwierdzonym olbrzymem był obywatel austrjacki Fr. Winkelmeier, który był wysoki na 278 cm.

Z pomiędzy karłów zasługuje na uwagę wieśniak holenderski, odkryty przez przyrodnika Linne; mierzył on li tylko 66 cm. Karzeł Jeffery Hudson liczył w młodych latach tylko 43 cm wzrostu, podczas bankietu u księżnej Buckingham został on podany królowej francuskiej Marji w pasztecie. Najmniejszym dotąd zaobserwowanym wzrostem mogła się pochwalić mieszkanka półwyspu Sinai, imieniem Hilany Agybe, która w 60-tym roku życia mierzyła zaledwo 38 cm.

Noclegi

Noclegi: Kraków, Zielona 25/1. — Wyciać i zachować! Polecanych przyjmę! 7366k
Noclegi niekrępujące: Kraków, Długa 26/3. 4885
Noclegi: Kraków, Grodzka 59/12
Noclegi: Kraków, Szewska 7/7.
Noclegi: Kraków, Starowiślna 52, m. 13, front — Bandowa. 5203
Noclegi: Kraków, Florjańska 3/8.
Noclegi inteligencji: Kraków, Radziwiłłowska 14/2. 4344

Nauka i wychowanie

Maszynopismo indywidualnie, nowocześnie, stenografja, listownie, nowocześnie: Kraków, Grodzka 27.
Języka niemieckiego Kursy Korespondencyjne. Kurs dla początkujących. Kurs dla zaawansowanych. Własna ułatwiona metoda. Szybkie postępy. Prof. G. Pietrow, Warszawa, Stan. Augusta 28-8 (skrz. pocztowa 363). 4837k
Stenografji polskiej, niemieckiej i języka niemieckiego nauczają listownie Korespondencyjne Kursy Stenografji Lublin, skrytka pocztowa 109. Wyczerpujące informacje — po nadesłaniu zł 2.
Maszynopismo indywidualnie, praktycznie, Kraków, Florjańska 38, ofic. „Wanda" Biuro przepisywania podań, tłumaczeń itd.
Młody, średnio zdolony, poszukuje odpowiedniej siły do przerobienia korespondencyjnie Liceum Kupieckiego. Zgłoszenia wraz z wysokością opłaty proszę kierować: Wykus Adam, Brzozów przez Sanok. 7427k

Różne

Gumy, do wózków dziecięcych, naciągam. Kraków, Lelewela 14/2.
Przewozy wszelkie, drobnica, terminowe za- i wyładowywanie wagonów solidnie, punktualnie: H. Doroszkiewicz, Biuro Transportowe, Kraków, Sławkowska 6, — telefon 201-21. 6888k
Grafologini poradzi najlepiej każdemu. Przyjdź jeśli masz jakieś kłopoty: Kraków, Dietla 73/11, wejście z ulicy św. Sebastjana 27.
Napełniczki automatyczne naprawia fabrycznie: Kraków, Dietlowska 46, Szlifiernia Myszkowski.

Reperacje zegarków szybko i solidnie wykonuje firma Gajewski, Kraków, ul. Starowiślna 26. 5404
Zmianę na lepsze ułatwi porada chiromantki, Kraków, Krakowska 39/43, wyjąwszy czwartki, niedziele
Kostjumy płaszcze wykonuje Mieczysław Cholewka, Kraków, Sławkowska 30. 5880
Specjalista trwałej ondulacji Gustaw, wyuczony w Wiedniu. Gwarancja, płyny zagraniczne. Kraków-Podgórze, „Jasia", Limanowskiego 16. 5979
Aryjskiego pochodzenia dowody przeprowadza, metryki wydobywa (ze wszystkich krajów) heraldyk (Sippenforscher) Dr. D. Mudrotzkyj. Kraków, Retoryka 17/4 — Wieden 110, Türkenschauzstr. 1.
Morta Filipczak Masłowska, grafologini, przyjmuje w czwartki i piątki od g. 11—6 wieczór, Kraków, Krowoderska 5, m. 1. 4181
Pasy przepuklinowe bardzo skuteczne, wykonuje specjalista Roman Fijak, Kraków, Starowiślna 57.
Opony rowerowe, przybory gumowe szybko wulkanizuje: Kraków, Wolnica 13, I p. lewo. 4701
Koszule męskie z powierzonych materjałów wykonuje Pracownia Alicja, Kraków, Długa 27. 4708
Czyści chemicznie odzież solidnie w 10 dniach firma Fr. Jogałła, Kraków, Dietla 93. w podwórzu.
Grafologini poradzi we wszystkich sprawach życiowych: — Kraków, Dajwór 25/15, II. p. 5148
Prostotrzymacze dla dorosłych i dzieci wykonuje R. Bogdanowicz, Kraków, Grodzka 2 5149
Ciążowe pasy brzuszne, poporodowe, pooperacyjne, przepuklinowe wykonuje R. Bogdanowicz, Kraków, Grodzka 2. 5208
Letnisko. — Pokoje umeblowane z utrzymaniem, lub bez w pięknej górskiej okolicy 9 km. za Myślenicami — lasy, góry, rzeka — ceny przystępne. Zgł.: Goniec Krak. Kraków, „Nr. 5658"
Warszawa, Pensjonat, Moniuszki 7, m. 3. W pokojach bieżąca woda
Zakład repasacji pończoch dla eleganckiej pani to „Ekspres" Heleny Jabłońskiej, Kraków, Długa 31. 6982k
Filateliści żądajcie cennika pakietów nowości: Dom Towarowy Jan Sawicki Radom 7313k
Podania, tłumaczenia, interwencje u władz niemieckich i podatkowych i przed Sondergerichtem. Kraków, Sienna 7, II. p. 2168

Światowej sławy jasnowidz-psychografolog prof. tajemnej wiedzy rozwiązuje każdemu fakty życia. Przepowiada przyszłość, sprawy handlowe, rodzinne, miłosne, los zaginionych. Podać datę urodzenia. Adresować: „Impresario" Warszawa C 1. Skrzynka pocztowa 322. 7309k
Kostjumy, płaszcze wykonuje solidnie firma Gniadek, Kraków, Smoleńsk 17. 2251
Maszynowe podnoszenie oczek, — wstawianie stóp, artystyczne cerowanie, przeróbka krawatów wykonuje F-ma „Astra" Ludwiki Przepiórowej, Kraków, ul. Starowiślna 22, wejście z Dietla 78. Szybko — solidnie, tanio. 2614
Pluskwy oraz wszelkie robactwo wraz z zarodkami tępi radykalnie gaz „BF", oraz odszczurzanie przeprowadza dezynfekcja „Azot", — Kraków, Dietla 19/7, telef. 217-48. Tarnów. Wałowa 3. 2718
Fortepian wypożyczę. Zgłosz.: Goniec Krak., Kraków, „Nr. 5422".
Pióro Pelikan i inne reperuje fachowo warsztat reperacyjny: Z. Mysłakowski, Kraków, Szpitalna 3
Choroby zakaźne roznoszą pluskwy!!! Odpluskwianie mieszkań gazem a „Gazochemia", Kraków. Pijarska 19. 7519k

Zguby — kradzieże

Zgubiono zegarek damski, złoty, Schafhausen 16. bm. około 3 po poł. na ul. Stradomskiej, pomiędzy Dietla a kinem „Atlantic". Uczciwego znalazcę proszę o zwrot za bardzo wysokim wynagrodzeniem w Fir. Wrzos, Kraków, ul. Stradomska 18. 5975
Zgubiono Kennkartę na nazwisko Kirschanek Jan, Kraków, Warneńczyka 10 6114
Zgubiono Kennkartę Nr. 1792, wystawioną przez Gminę Rudnik n/Sanem na nazwisko Dąbek Marja, w pociągu na linji Przeworsk-Rozwadów. Znalazca proszony jest o zwrot. 7371k
Zgubiono Książkę Pracy Nr. 904/10966 na przestrzeni Stróże-Tarnów na nazwisko Hycnar Leon, Tarnów. 7493k
Zgubiono Kennkartę na nazwisko Agata Groszek, Rzeszów, Podzamcze 1. 1267
Skradziono Kennkartę Nr. 6640, Lipińska Ludwika, Rzeszów, Krakowska Nr. 19. 7264k

Zgubiono Kennkartę Nr. 6020, Krzyżanowska Zofja i Kennkartę Nr 6019 Krzyżanowski Edward, Rzeszów, Żółkiewskiego 9. 7261k
Zaginęła 18. VI. br. Kennkarta, wystawiona przez Gminę Olchawa, powiat Dębica na nazwisko Genowefa Dryja, wieś Nockowa, Gm. Olchawa 7372k
Zgubiono Kennkartę Nr. 1378, kartę pracy Nr 904 D, przepustkę fabryczną Nr. 21186, Kopeć Antoni, Kleczany, Dębica. 7265k
Zgubiono Kennkartę Nr. 6173, kartę pracy, kartę kontrolną na nazwisko Kusaj Eugenjusz, Rzeszów, Grunwaldzka 34. 7266k
Zgubiono książkę pracy na nazwisko Uljasz Katarzyna, Rzeszów, Grunwaldzka 5 7268k
Zagubiono Kennkartę i inne dowody osobiste na terenie majątku Śmiachowice, gm. Samborzec. Kennkarta wydana przez Starostwo w Opatowie na nazwisko Dyonizy Podlewski 7283k
Zgubiono Kennkartę Nr. 15056 — Wojnarowicz Iwona, Reichshof, ul. Grunwaldzka 28, m. 6.
Zgubiono Kennkartę oraz kartę wysiedleńczą na nazwisko Amalia Siewierska, zam. Olchowa, pow. Dębica. 7320k
Skradziono Kennkartę Nr. 1695 na nazwisko Misiąg Tomasz, wieś Tywonia Nr. 29, pta Jarosław.
Skradziono Kennkartę Nr. 2449, wystawioną przez Landkommissar Gorlice. Bescheing-Arbeitskarte Nr. 900G/04184, wydaną przez Arbeitsamt Jasło. Bescheinigung, wydana przez Związek Rewizyjny Spółdzielni w Krakowie. 7379k
Skradziono Kartę rozpoznawczą na nazwisko Majeran Irena, wystawioną przez VI. Urząd Obwodowy Miejski w Krakowie. 5967
Zgubiono Kennkartę Nr. 11500 na nazwisko Molik Jan, wystawioną przez Gminę Zabierzów 50 5989
Dnia 2. VII. 1943 zgubiono Kartę rozpoznawczą Nr. 3216, wystawioną na nazwisko Kotlarska Jadwiga przez Starostwo w Przemyślu.
Zgubiono Kennkartę, wystawioną w Rzeszowie, legitymację Kreisgenossenschaftu, wydaną w Krakowie na dostawę owoców Czudec, na nazwisko Franciszek Korniak, Rzeszów, Rynek. 6060
Zgubiono Kennkartę Nr. 4301, wystawioną przez Kreishauptmannschaft Dębica na nazwisko Wytrwał Józef, zam. Bystrzyca, gmina Olchowa, pow. Dębica.

Skradziono w Tarnowie Kartę rozpoznawczą Nr. 299, wydaną przez Gminę Rzepiennik Strzyżewski na nazwisko Maciar Wojciech, ur. 14. VI. 1918, zam. w Rzepienniku Suchym. 7381k
Zgubiono Kennkarte na nazwisko Zawada Józef, syn Tomasza, zam. w Bystrowicach, wystaw. przez Starostwo w Jarosławiu. 7420k
Zgubiono Kennkartę Nr. 1032, wydana 5. XI. 1942 w Szczucinie, Kr. Tarnów na nazwisko Danuta Zofia Wyderska. 7425k
Zagubiono Kartę rozpoznawczą, legitymację kolejową, wystawione w Debicy na nazwisko Rozalia Wyleżyńska. 7426k
Zgubiono Kennkartę, wyst. przez Kreisht. Debica na nazwisko Jerzy Wrzosek, Tarnobrzeg, Kolejowa 23. 7429k
Zgubiono Kartę rozpoznawczą Nr. 24, wystawioną przez Starostwo Powiatowe w Tarnowie dn. 6. VI 1942 na nazwisko Wójcik Alojzy, Łowczów, Gmina Tuchów Wieś.
Zgubiono Kennkartę na nazwisko Zofia Wiez, wydaną w Słocinie.
Zgubiono Kennkartę na nazwisko Maria Tylutka, Tarnobrzeg.
Zgubiono Kennkartę Nr. T/310, wystawioną przez Landkommissariat w Myślenicach na nazwisko Tupta Mikołaj, Pcim, Kreis Myślenice Nr. 380 7435k
Zgubiono Kennkartę, dowód tożsamości, kwity od zwózki drzewa, metrykę urodzenia, wystawioną we Francji, 2 przepustki na przewóz drzewa na nazwisko Starmoch Mikołaj, Pcim, przez Myślenice.
Zgubiono Kennkartę Nr. 96/42 z dnia 14. II. 1942 na nazwisko Stanek Adam, zam. w Żmigrodzie, oraz Fahrradbenutzungsbescheinigung Nr. 3183. 7437k
Skradziono dnia 18 VI. 1943 Kartę rozpoznawczą na nazwisko Śląski Ludwik z Turnawca, Gmina Czarnocin, wydaną przez Ekspozyturę Starostwa w Kazimierzy Wielkiej, dnia 6. V. 1942 Nr. 148 i 2 legitymacje na kierowanie majątkiem Turnawiec-Michałowice, wydane przez Ekspozyturę Starostwa w Kazimierzy Wielkiej w roku 1942 i 1943. 7438k
Skradziono w tramwaju teczkę, torebkę i Kennkartę Nr. IV/47641 na nazwisko Ida Lutobarska, Krakau, Dietelring 83/9. 7520k
Zgubiono legitymację służbową, Czerwonka Jan, Zwięczyca, pow. Reichshof. 7525k

Zgubiono zegarek Omega, wodoszczelny, 10. VII. br. idąc z Placu Szczep. na ul. Starowiślną. Łaskawy znalazca odda za wynagrodzeniem, Kraków, Starowiślna 23, m 7a. 5853
Skradziono Kennkartę, wystawioną przez Urząd Gminny Wadowice-Górne na nazwisko Giera Jan, Podborze. 7521k
Skradziono kartę żywnościową i kartę tytoniową, wystawioną przez Flugzeugwerk Mielec na nazwisko Klaus Stanisław, Mielec.
Wiśnicki Alfred z Lisiej Góry zagubił legitymację Ubezp. Społ. Nr. 3079450, wydaną w Tarnowie.
Zgubiono Kennkarte Nr. 257, wydaną w Piwnicznej, Kartę Pracy, wydaną w Nowym Sączu i zaświadczenie pracy w Baudienście na nazwisko Ligowski Józef
Zgubiono Kennkartę, wystawioną w Krakowie na nazwisko Zofja Czajkowska, Kraków, Zamojskiego 27/12, oraz książeczkę Ubezpieczalni Społecznej. 2643

Wolne posady

Miejskie Koleje Elektryczne poszukują od zaraz: konduktorek pomocniczych, kobiet do czyszczenia wozów tramwajowych, oraz kwalifikowanych rzemieślników i pomocników wszystkich kategoryj. Płaca według taryfy. Konduktorki otrzymają umundurowanie, kobiety (sprzątaczki), oraz rzemieślnicy i robotnicy płaszcze, wzgl. fartuchy robocze. Oprócz tego będą wydawane ciepłe obiady z kuchni zakładowej za opłatą. Zgłoszenia osobiste ze świadectwami i papierami w godzinach urzędowych w biurze personalnym miejskich tramwaji, Kraków, Lorenzstr. 13/9, II. p. 7240k

Osoba do wszelkich prac domowych z gotowaniem, potrzebna od zaraz — Zgłoszenia: Galanterja, Kraków, ul. Starowiślna 19. 5992

Poszukuje się od zaraz bufetowej, młodej, zwinnej, czystej i uczciwej, obznajomionej z pracą w bufecie. Zgłoszenia: Hotel „Deutscher Hof“ dawniej „Hotel Francuski“, Kraków, ul. Pijarska 13, między godz. 14 a 15. 7502k

Szofer na ciężarowe wozy Diesla, obznajomiony dobrze z motorem i umiejący wykonywać drobne naprawy, poszukiwany jest od zaraz przez Zakład Zdrojowy w Busku. 7311k

Retuszerkę, dobrą siłę na bardzo dobrych warunkach z mieszkaniem, utrzymaniem, przyjmie natychmiast Zakład fotograficzny, Nadwodny, Sanok. 7411k

Potrzebna siła biurowa, wymagany język niemiecki w słowie i piśmie, oraz maszynopismo. Elektro-Dynamo, Kraków, Westring 53.

Dorywcze zajęcia, dobrze płatne znajdą osoby przez roznoszenie czasopism do abonentów. Byli listonosze wzgl. woźni mają pierwszeństwo Zgłoszenia pod: ATLAS Verlag- und Vertriebgesellschaft mbH. Krakau, Adolf Hitler-Platz Nr. 22. 7497k

Piekarskiego czeladnika, lub pomocnika, do stałej pracy, poszukuję. Zgłoszenia: Goniec Krak., Kraków, „Nr. 3816“.

Przyjmę chłopca do nauki szewskiej. Wiadomość: Kraków, Zamenhofa 7/4. 5935

Służąca z gotowaniem czysta, uczciwa, potrzebna do 2-ch osób. Zgł.: Lankosz, Kraków, Stradom 18 — sklep. 7297k

Na praktykę hodowli i tresury psów — przyjmiemy miłośników zwierząt. Hodowla psów „Sokół“, Kraków, Traugutta 20/1. 7331k

Poszukuje natychmiast buchaltera-bilansisty, język niemiecki i polski perfekt, ewentualnie na pół dnia. Dobre wynagrodzenie. Oferty kierować: Goniec Krak., Kraków, „Nr. 3818“.

Fryzjer, fryzjerka manicurzystka, stale lub na wypomóżkę, potrzebni. Kraków, Florjańska 40. 3971

Przyjmę panienkę do praktyki Krawieckiej od zaraz. Kolekówna, Kraków, Stradom 13/24. 3996

Kucharka zdrowa i chętna do pracy, poszukiwana do lepszego domu, gdzie znajdzie dobre traktowanie i wynagrodzenie. Zgłoszenia między godz. 1—2 po poł. Kraków, Grochowska 12/3. 4003

Dziewczyna do lat 16, do lekkich prac domowych, potrzebna. Zgł.: Kraków, Beliny Prażmowskiego 46, m. 2. 4060

Potrzebna służąca do wszystkiego, do niemieckiego gospodarstwa domowego. Zgłoszenia: Kraków-Podgórze, ul. Widok 10a/2. 4113

Chłopca do praktyki fryzjerskiej przyjmę. Kraków, Meiselsa 5.

Panienkę do praktyki fryzjerskiej przyjmę. Kraków, Meiselsa 5.

Osobę zdrową, inteligentną, do 4-miesięcznego dziecka przyjmę zaraz. — Zgłoszenia: Kraków, Adolf Hitler-Platz 39, m 4, między 13—15, 19—20. 5452

Przyjmę uczennicę oraz ucznia do praktyki fryzjerskiej. Zgłoszenia: Kraków, Batorego 26. 5490

Przyjmę cholewkarza na robotę mieszaną. Kraków, Krakowska 35, Szczepan Kastelik. 5670

Potrzebna dziewczynka ze wsi do dziecka, za dobrem wynagrodzeniem i traktowaniem. Oferty: Biuro Ogłoszeń, Kraków, Sienna 12 pod „14“ 3832

Poszukuję do dworu osoby z poleceniami, znającej się na gospodarstwie domowem, chowie drobiu i szyciu. Tarnowska, Malinie, poczta Chorzelów. 7434k

Agentów portretowych na portrety „Semi-Emeil“, poszukuje Zakład Portretowy — Nawrocki, Kielce. 7501k

Posad poszukują

Rządca rolnik młody energiczny z szkołą rolniczą i długoletnią wzorową praktyką na samodzielnej posadzie, znajomość ogrodnictwa i uprawa warzyw, poszukuje posady. Oferty kierować: Warszawa 6 l. skr. poczt. nr. 481.

Panna z maturą, praktyką handlową, jęz. niem. przyjmie natychmiast jakąkolwiek pracę zapewniającą utrzymanie i skromne wynagrodzenie najchętniej w okolicy N. Targu, Rabki, Radomia. Łaskawe zgłoszenia proszę kierować na Poste restante Rzeszów „Praca“.

Były nauczyciel gimn. kupieckiego posiadający wyższe wykształcenie handlowe, lat 41, poszukuje posady. Zgł. Goniec Krak., Kraków „Nr. 7401k“.

Młoda, inteligentna, niemiecki, francuski, przyjmie posadę biurową, wychowawczyni dzieci lub prowadzenie małego gospodarstwa. — Ewent. na prowincji. Zgł.: Goniec Krak. Kraków „Nr. 4535“.

Kupno

Ratlerkę kupię tylko czystej rasy. Kraków, skrytka pocztowa 391.

Palto, bardzo dobry stan, kupię, wielkość średnia. Zgłoszenia: Kraków, Goniec Krak., Kraków, „Nr. 6028“.

Kupię ciepły, zimowy płaszczyk dla rocznego dziecka. Stan bardzo dobry. Zgłosz.: Goniec Krak., Kraków, „Nr. 6096“.

Kupię jamnika rasowego do półtora roku. Zgłoszenia: Goniec Krak., Kraków, „Nr. 6113“.

Natychmiast można sprzedać futro męskie, ubrania, dywany, obrazy, patefony, spodnie, płaszcze, lisy przez Komis, Kraków, Grodzka 59.

Dywany, obrazy. Kupno, sprzedaż, ocena: Kraków, Florjańska 8.

Koncesjonowany sklep używanej garderoby i bielizny kupuje i sprzedaje za gotówkę: Kraków, Pierackiego 4. 5223

Sypialnię lub pokój kombinowany kupię okazyjnie. Zgłoszenia: Goniec Krak., Kraków, „Nr. 5519“.

Kupujemy ubrania, płaszcze, suknie, futra, lisy, dywany, kilimy, porcelanę, kryształy, obrazy, maszyny do pisania, aparaty fotograficzne, patefony i inne rzeczy: Komis, Kraków, Plac Dominikański 4. 5523

Kupię motory spalone i zepsute. Naprawiam i uzwajam: Kraków, Stradom 11, „Prąd“. 5862

Kupujemy gotówkowo używane ubrania, płaszcze, bieliznę pościelową, koce, kapy, ładne zegary, oraz inne wartościowe rzeczy: Kraków, św. Krzyża 7, sklep.

Sypialnie, jadalnie, pokoje kombinowane, różne meble używane kupuje gotówkowo Hala Meblowa, Kraków, Grodzka 59. 5224

Książki kupujemy, szczególnie encyklopedje, wydawnictwa ozdobne, wielotomowe, wszystkie wydawnictwa Trzaski itp.: Księgarnia Stefana Kamińskiego, Kraków, Karmelicka 29, tel. 141-34 i Krakowska 18, tel. 114-38.

Kupuje używane maszynki do mięsa i części: Szlifiernia, Kraków, Dietlowska 46, Myszkowski. 5228

Kupię maszynę do szycia damską. Kraków, Długa 41, m. 9 oficyna parter. 5230

Planino lub fortepian kupię. Pośrednikowi 10% od ceny kupna Kwiatkowski, Kraków, Szpitalna 20. 5232

Przyjmujemy do szybkiej sprzedaży: futra, lisy, spody futrzane, patefony, płyty, maszyny do szycia, firany, dywany, kilimy, garderobę: Dom Komisowy, Kraków, Stradom 16. 5262

Dywany perskie poszukiwane przez Komis, Kraków, Starowiślna 18.

Maszynka porcelanowa lub kamionkowa do parzenia kawy poszukiwana przez Komis, Kraków, Starowiślna 18. 5461

Kupno i sprzedaż obrazów: Kraków, Grodzka 15. 5466

Obrazy, antyki, dywany — kupno, sprzedaż — ocena: „Phryne“, Kraków, Sławkowska 6. 5318k

Zegarki kupuje — sprzedaje, przyjmuje w komis. Kraków, Wolnica 8, Zegarmistrz. 7086k

Kupię maszynę do wyrobu wody sodowej, stan obojętny. Zgłoszenia kierować: Bysina Franciszek, Radziszów, Wola Radziszowska k. Krakowa. 3257

Kupię stare i nowe zęby: Kraków, Krakowska 18/6, od godz. 8—10, 5—6. 3265

Planino lub fortepian krótki kupię zaraz. Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków „Nr. 4084“.

Kupuje używaną garderobę: Kraków, Bracka 10/7, oficyna. 4357

Kupuję sypialnie i różne pojedyncze meble, szafy, łóżka, siatki, materace, obrazy stare, dywany: Kraków, Krakowska 35, — sklep mebli. 4850

Futro (płaszcz futrzany) dla szczupłej, niskiej osoby, kupię natychmiast. Zgłoszenia: Kraków, Grodzka 59. Hala Meblowa. 4943

Kupuje obrazy znanych artystów polskich — płaci solidnie: Wawrzecki, Kraków, Wiślna 9. 5177

Ubrania oraz oddzielnie spodnie i marynarki, suknie, płaszcze męskie i damskie, oraz kostjumy kupuje za gotówkę: Skup i Sprzedaż Używanej Odzieży, Kraków, Plac Dominikański 1, tel. 114-28. 5204

Kupię ładne ubranie, spodnie, trencz i koszule męskie, średnia wielkość, dobrze zapłacę. Zgłosz.: pod „114“ Biuro Ogłoszeń Krajna Kraków, Adolf Hitler-Platz 46.

Kupuje wszelką garderobę męską, damską, dziecięcą, bieliznę i inne używane rzeczy. Na żądanie przychodzę do domu. Kraków, Starowiślna 80 (sklep używ. rzeczy), telefon 223-67. 3747k

Obrazy: Fałata, Wyczółkowskiego i Stanisławskiego, poszukiwane przez Komis, Kraków, Starowiślna 18 7512k

Kupno nieruchomości

Parcelę lub część domu kupię natychmiast. — Zgłoszenia: Goniec Krak., Kraków. „Nr. 5518“.

Kupię zaraz domek dwurodzinny z większym ogrodem w okolicy Krakowa, prywatnie od właściciela. Zgłoszenia: Kraków, Jasna 10, m. 9, telefon 116-92. 7228k

Parcelę budowlaną kupię w okolicy Krakowa bez pośredników. — Wiadomość: Goniec Krak., Kraków, „Nr. 3715“.

Sprzedaż nieruchomości

Willę 6 pokojową, komfort, 4 morgi ogrodu owocowego z całą krescencją, 7 km. od Krakowa, kilka pięknych parcel, okazyjnie, Skowroński, Kraków, Adolf Hitler-Platz 39. 6005

Parcela 160 sążni, 22 m. front, Swoszowice przy drodze do kąpieliska, blisko stacji, okazja, sprzeda Biuro „Własna Strzecha“, Kraków, Adolf Hitler-Platz 10, tel. 104-31. 6011

Parcele w zdrojowisku (wody lecznicze) po 1200 m², przy stacji kol. Okazyjne kupno, doskonała lokata. Wyłączna sprzedaż: Kraków, Zwierzyniecka 8/1. 5496

Zawoja: Pensjonat umeblow., 30 pok., sad i ogród morgowy, położenie b. ładne, sprzeda Kraków, Zwierzyniecka 8/1. 5494

Część III. p. kamienicy (ul. Florjańska), sprzeda Kraków, Zwierzyniecka 8/1. 5493

Dom murowany, 4 ubikacje, ogródek, dom 3 ubikacje, domek pokój i kuchnia, sprzeda Kraków, ul. Florjańska 16/4, I. p. 5945

Prokocim: Parcela 1530 m², frontu 40 m. przy autostradzie, bardzo ładna i wyjątkowo tania. Okazja: Kraków, Zwierzyniecka 8/1. 5492

Rabka. Sprzedaż, kupno will, domów, parcel przeprowadza Biuro pośrednictwa „Universal“, Augustyńskiego, Rabka, tel. 196.

Dom mur., 7 ubikacjowy, Osiedle, blisko tramwaju. Kraków, Basztowa 10/1 5910

Willa, 10 ubikacyj w Krakowie, willa piękne położenie, duży ogród na przedmieściu Krakowa, sprzeda Kraków, ul. Florjańska Nr. 16/4, I. p. 5942

Zakopane: Parcela budowl. w najpiękniejszej dzielnicy willowej, 1150 mkw., tanio Kraków, Basztowa 10/1. 5944

Sprzedaż nieruchomości, zamiany, pożyczki przeprowadza „Informator“, Kraków, Pijarska 19.

Tartak wodny z domkiem okazyjnie sprzedam bez pośredników. Wiadomość: Goniec Krakowski, Nowy Sącz „Nr. 169“.

Dom murowany o 7 ubikacjach w Prokocimiu z ogródkiem; dom murowany o 2 pokojach i kuchni w Krakowie; dom murowany, dwa razy pokój z kuchnią, parceli przy tem około 140 sążni w okolicy Czarnej Wsi w Krakowie; dom murowany o 5 ubikacjach, kanał, woda, światło, w Krakowie — sprzeda: Kraków, ul. Florjańska 16/4, I piętro, telef. 210-43.

Polecamy do sprzedania kilka parcel w Krakowie i na przedmieściach Krakowa we wszystkich dzielnicach, o różnych wielkościach: Kraków, Florjańska 16/4, I piętro, telef. 210-43. 5115

Parcele budowlane, przemysłowe, kamienice komfortowe, domy i wille sprawdzone w Urzędzie Planowania Miasta, hipotece i zbadane na miejscu, sprzedaje Biuro Parcelacyjne, Kraków, ul. Sienna 5/7, I p., telefon 113-64 od 9 do 18 bez przerwy. 8472

Sprzedaż

Maszynę do szycia krytą ładną — sprzedam. Kraków, Zwierzyniecka 9 m. 1. 5911

Firma **St. Chwilkowski**, Zakład zegarmistrzowski pod Arkadami, Kraków, Krakowska 1 — poleca biżuterję, wyroby srebrne i różne praktyczne upominki, oraz wykonuje wszelkie naprawy zegarków.

Sypialnię nowoczesną orzechową z bieliźniarką, szafę 3-drzwiową kombinowaną sprzedam. Kraków, Berka Joselewicza 3, stolarnia.

Harmonię chromatyczną, 80 basów, 5 rzędów, oraz harmonię „Heligonkę“, stan pierwszorzędny sprzedam. Kraków, św. Tomasza 6/6. 6104

Bryczkę na gumach z budą, w b. dobrym stanie, sprzedam. Wiadomość: Kraków, Paulińska 16/6, między godz. 14—16-stą. 5420

Jadalnię nowoczesną, orzechową, sprzedam. Kraków, Sobieskiego 5, m. 4. 5430

Dwa fotele leniwce, stan pierwszorzędny, sprzedam. Kraków, Bracka 7/6, godz. 12—14 i od 19-tej.

Stolik i 2 wyściełane krzesła, lampę, sprzedam. Kraków, Librowszczyzna 7/6. 5211

Sprzedam: alabastrową lampę, rogi jelenie, wieszadło stojące, aluminiowe garnki i inne przybory kuchenne. Kraków, Straszewskiego 26/1. 5787

Futro krymskie, na średnią osobę, w dobrym stanie, do sprzedania. Kraków, Przemyska 6/15.

Ubranie wizytowe w bardzo dobr. stanie, sprzedam tanio. Kraków, Starowiślna 4/6. 7517k

Lisa niebieskiego, pięknego, oraz futro karakułowe, sprzedam. Kraków, Koletek 7/26. 5981

Wózek dziecięcy, luksusowy, autko sprzedam. Kraków, św Sebastjana 16/28, prawa ofic., II. p., ganek.

Hulajnogę metalową, niklowaną z błotnikami, sprzedam. Kraków, św Sebastjana 16/28, prawa ofic., II. p., ganek. 6019

Sprzedam płaszcz damski, wełny, nienoszony. Kraków, Bema 4/3 (Osiedle Oficerskie). 6027

Tapczan nowoczesny, dwuosobowy, sprzedam. Kraków, Krakowska 7/15, I. p 6031

Wózek sportowy Konkon, sprzedam. Tylko od 2—6 po poł. Kraków, ul. Kościuszki 33/4. 6080/82

Ubranie granatowe, na średniego, okazyjnie sprzedam. Kraków, św Marka 20/10. 6085

Futro męskie, oraz perskie, sprzedam. Kraków, ul. Długa 27/14, of.

Obrazy, dywany, meble antyczne okazyjnie w dużym wyborze: „Salon“, Kraków, Florjańska 8, J. Brachel. 3744k

Powleści za 15 zł. wysyła: Kryger, Warszawa Cl, skrytka 325.

Szczotek do szorowania z drzewa (ręcznych i na kij), drążków do szczotek, wycieraczek drewnianych składanych, trzepaczek, dostarczą w większej ilości krótkoterminowo Hurtownia szczotek, Krakau, Adolf Hitler-Platz 32/4, I. p., tel. 121-22. 6879k

Dywany, obrazy, sprzedaż, kupno, ocena: Kraków, Florjańska 8.

Tapczan nowoczesny jedno- i dwuosobowy sprzedam: Kraków, Meiselsa 8/4. 6886k

Sprzedam lub oddam do spółki samca lub parę importów angielskich wysokiej klasy z oryginalnym rodowodem szkockich terrierów dwuletnich, obrazowopięknych. Zgłoszenia hodowców stuprocentowych mile widziane. Hodowla psów „Sokół“ Kraków — Traugutta 20/1. 7330k

Bieliznę pościelową, osobistą męską, damską, kołdrę, mało używane, sprzedam tanio. Kraków, Smoleńsk 16/1a, godz. 11—1, 4—6.

Młyńskie maszyny, motory gazowe, wszelkie przybory itp. Plany, budowy, remonty: Zakład budowy młynów, Kraków, Mazowiecka 35, telefon 102 44. 1324

Płyty, muzyka taneczna, operetkowa lekka sprzedam. Kraków-Dębniki Zagrody 8/6. 3267

Maszyna do pisania „Underwood“ w pierwszorzędnym stanie, do sprzedania. Kraków, Bracka 10/5.

Sprzedam całkowite urządzenie pralni chemicznej. Słomniki, ul. Piłsudskiego 10 u J. Tochowicz.

Welony i dodatki ślubne. Kraków Starowiślna 37 4083

Futro damskie cielaki z zarękawkiem i czapką, sprzedam: Kraków, Przemyska 4, m 1. 5443

Ubranie brązowe w pasy i jasne, oraz zupełnie letnie z szarej wełenki na słusznego pana, sprzedam. Kraków, Przemyska 4, m. 1.

Grodzka 59. Komis obniżył ceny na ubrania, płaszcze, futra, lisy, patefony, obrazy, dywany, suknie i kostjumy, Kraków, Grodzka 59.

Tanio sprzedamy maszynę do pisania i szycia, obrazy, dywany, pelerynkę z rudego i srebrnego lisa, futro damskie: Komis, Kraków, Grodzka 59. 5449

Sprzedam kuchnię gazową z piecykarnikiem: Kraków, Dajwór 19. — sklep. 5453

„Singera“ maszynę krytą okazyjnie sprzedam: Kraków, ul. Krakowska 39/36. 5462

Tapczany, otomany, łóżka polowe, fotel rozkładany sprzeda tapicer, Łuczywo, Adolf Hitler-Platz 9, Kraków, Pasaż Bielaka 5457

Tapczany, wielki wybór, sypialnie, jadalnie, gabinety, kuchnie poleca K. i Z. Szczurek, Skład mebli Kraków, Stolarska 7. 5458

Maszyna Singera damska bębenkowa, kryta, piękna i ubranie męskie okazyjnie do sprzedania. Kraków, Paulińska 3, m. 4. 5479

Przybory szewskie, oraz baty, sznurowadła rzemienne, biczyska, pastę poleca Stanisław Palczewski, Kraków, Długa 67. 5511

Sprzedam szafy, łóżka, siatki, kredens pokojowy, obrazy, lustro, fotele, biurka: Kraków, Krakowska 65, sklep mebli. 5524

Sprzedam krawiecką maszynę „Singera“ w dobrym stanie, wężową skórę na buciki, kombinezon impregnowany i duży koc: Kraków, Starowiślna 85/1. 5525

Cholewkarską, leworamienną Dürkopp, model nowoczesny, stan pierwszorzędny, sprzedam Kraków, św Wawrzyńca 3/16. 5661

Maszyna „Singer“, pierwszorzędna, kryta, tanio do sprzedania. Kraków, ul. Szeroka 36/7. 5692

Patefon elektryczny, zmieniacz płyt, płyty piękne, sprzeda Kraków, Wrzesińska 11/14. 5704

Maszynę pisarską, biurową z długim wałkiem, stan pierwszorzędny, sprzedam. Kraków, Stradom 13/34, lewa of., II p., oglądać 13—15 po południu. 5824

Underwood maszynę biurową, sprzedam, stan pierwszorzędny. Kraków, św. Sebastjana 10/13, of., między 16—18 po południu. 5835

Ubranie popielate i brązowe na średniego i wysokiego, sukienki letnie, obuwie męskie 42 i damskie 38 (granat), tapczan, krzesła, stolik, kanapa, fotele, sprzedam okazyjnie. Kraków, Szlak 17, m. 5, II p. 5851

Ubranie b. eleganckie, jasne i ciemne, damski płaszcz sportowy, podbity futrem, oraz kolnierz wydrę, okazyjnie sprzedam. Kraków, Dietla 93/5. 5864

Kredens renesansowy, sprzedam. Kraków, Dietla 55/6. 5933

Obrazy: Kossaków, Wodzinowskiego, Wadowskiego, sprzedam Kraków, Dietla 55/6. 5934

Maszynę do szycia sprzedam tanio, byle zaraz, Kraków, Jana 3. m. 8 III p. 5938

Pelerynkę z lisa srebrnego, oraz futro damskie breitschwanzowe, sprzedam. Kraków, Sławkowska 25, m. 5. 5959

Komis, Kraków, Plac Dominikański 4, telefon 188-36 — kupisz korzystnie — sprzedasz szybko

Sypialnie stylowe w firmie Józefa Szulca, Kalwarja, Rynek 26.

Maszynę do szycia krytą i szafkową okazyjnie sprzeda: Bronowice Małe, Aleja Wyspiańskiego 60/6.

Maszynę krawiecką ciężką „Singer“ okazyjnie sprzeda: Kraków, Kościuszki 35/18. 5439

Dentystyczne lekarstwa, stensy, woski sprzedaje Skład Artykułów dentystycznych Irena Pyrkowa, Kraków Asnyka 3. 5489

Nieprzemakalny trencz damski, sprzeda Kraków, św. Wawrzyńca 40, m. 7. 5510

Kilim i narzutę pluszową, sprzedam. Kraków, Kopernika 10, m. 6, od godz. 12—16 5715

Łóżeczko dziecięce z niklem pierwszorzędne sprzedam. Kraków, Lelewela 14/2. 5716

Wózek-autko pierwszorzędny — sprzedam. Kraków, Lelewela 14/2.

Sprzedam szafy trójdzielne, łóżka, tualetki razem lub pojedynczo, fornirowane dębiną. Kraków, Mostowa 6, (ostatni przystanek tramwaju 1-ki), stolarnia. 5726

Sprzedajemy tanio używane ubrania, płaszcze, bieliznę pościelową, koce, firanki, kilimy, oraz inne ładne rzeczy: Kraków, św. Krzyża 7, sklep. 5206

Meble różne, sypialnie, jadalnie, pokoje kombinowane sprzedaje Hala Meblowa, Kraków, Grodzka 59

Fortepiany, pianina poleca najtaniej: Świątek, Kraków, Starowiślna 12. 5229

Planino, fortepian najtaniej kupisz w firmie Kwiatkowski, Kraków, Szpitalna 20. 5233

Lisy, spody futrzane, futerka dziecięce, garderobę, maszyny do pisania, patefony elektryczne i zwykłe, płyty, biurko antyczne sprzeda tanio Dom Komisowy, Kraków, Stradom 16. 5250

Futro perskie, sealskinowe i lisa srebrnego okazyjnie sprzedam: Kraków, św Krzyża 16/14.

Jedno lub dwa miejsca na cmentarzu Rakowickim do sprzedania. Kraków, Krakowska 19/4, godz. 7—8 wieczór. 7337k

Patefon elektryczny oraz zmieniacz w pięknej szafie sprzedam. Kraków, Wiślisko 4, m. 3 (koło Hali Targowej) 3641

Steinway pianino czarne sprzedam: Kraków, Szlak 14/9. 3647

Maszynę do szycia, stan pierwszorzędny, sprzeda: Kraków, Długa 43/4. 4915

Motory: 8 KM. ropny, 6 KM. benzynowy, 6,8 KM. benzynowo-naftowy, 4, 6, 10 KM. elektryczne, agregaty elektryczne i pompowe i szlifierki. „Światłomotor“. Kraków, św. Jana 13, tel. 110-53. 4413

Worki, torby, ścierki, sienniki poleca „Cerownia worków“, Kraków, Zielona 3. 5108

„Singera“ maszynę krytą sprzeda: Kraków, Starowiślna 12/5. 5113

Wózek głęboki Konkon sportowy, autko, wyprawkę dzieci., garniturki, płaszczyki, sukieneczki, sprzedam tanio. Kraków, Zyblikiewicza 5/46.

Fortepian zagr., pełnopancerny, krzyżowy, tanio sprzedam. Kraków, Karmelicka 17/9. 5168

Maszynę do szycia „Singera“ w dobrym stanie i wózek głęboki dziecięcy okazyjnie sprzedam. — Kraków, Karmelicka 17/9. 5169

Obrazy wybitnych artystów w wielkim wyborze, najprzystępniejsze ceny: Wawrzecki, Kraków, Wiślna 9, Sprzedaż, kupno, ocena 5179

Obrazy najlepszych artystów polskich: Wawrzecki, Kraków, Wiślna 9. Sprzedaż, ocena, kupno.

Obrazy znanych malarzy polskich sprzeda Komis, Kraków, Plac Dominikański 4. 5205

Książki polskie, beletrystyka, naukowe, leksykon Meyera (16 tomów) do sprzedania. Oglądać można codziennie od 10—12 przed poł., Kraków, Smoleńsk 21/2. 7196k

Tapczan podwójny i pojedyńczy, do sprzedania, Kraków, Starowiślna 33/3. 7113k

Obrazy — sprzedaż, kupno, ocena: Halina Grzybowska, — Kraków, Zwierzyniecka 14. 6887k

Obrazy, sprzedaż, kupno i ocena: L. Wiadrowski, Kraków, Florjańska 7, w podworcu. 5249k

Fortepiany, pianina sprzedaż, kupno, zamiana: Helena Smolarska, Kraków, Sławkowska 4. 5248k

Obrazy: Axentowicza, Brandta, Fałata, Gersona, Kossaków, Malczewskiego, Podkowińskiego, Stanisławskiego, Wyspiańskiego sprzedam: Kraków-Podgórze, Węgierska 10/13. 7341k

Kupcy! Igła patefonowa o szafirowym końcu na 100 płyt, w cenie 5 zł., wysyła na fakturę Fma Kontakt, Kraków, Stradom 18 — PT. Odsprzedawcom bezpłatnie wzór. 2368

Tapczan, otomana, łóżka, Kraków, św. Marka 19, narożnik Florjańskiej. Pracownia tapicerska. 3465

Obrazy, dywany, kilimy, antyki, meble, porcelana. Sprzedaż — kupno, ocena: Salon Obrazów i dzieł sztuki „Antyki“, Kraków, Stradom 18, tel. 140-883. 1741k

Sienniki, worki, chodniki, płótno krawieckie, oraz drobną galanterję poleca: K. Jamroż, Kraków, Grodzka 28. 5014k

Sypialnia nowoczesna okazyjnie do sprzedania. Kraków, Starowiślna 44, stolarnia. 5247k

Miał z węgla drzewnego w większych ilościach stale na składzie firmy Dr. Adam Kwiatkowski — Kraków, Zabłocie 2. Tel. 232-56.

Hurtownia R. Holler, Częstochowa, Piłsudskiego 39, poleca: Bibułkę papierosową, papier pakowy, koperty, zaprawki do wódek, herbaty, wafle deserowe, lodowe, torby nasionowe 5, 4, 3-krotne, torebki rynkowe, sklepowe, sznurek, chodniki, ceratę worki. 7296k

Krem do golenia, sportowy i inne specjalne, pudry, proszek i pastę do zębów Dentolan dostarcza Wytwórnia Bion, Warszawa, Chmielna 63/5 Cenniki bezpłatnie. Agenci poszukiwani. 7253k

Sypialnię z bieliźniarką, szafę kombinowaną, szafę trójdzielną sprzeda Magazyn Mebli, Kraków, Kopernika 8. 5454

Matrymonialne

Rzemieślnik, lat 40, sympatyczny, poślubi pannę lub wdowę od 30 do 40 lat, przystojną, wzrostu średniego, szczupłą z mieszkaniem, Biuro Ogłoszeń, Kraków, Sienna 12 „Rzemieślnik“. 5958

Blondyn, wysoki przystojny, energiczny, lat 23, jestem przemysłowcem, na dobrej posadzie, z braku czasu, szukam tą drogą panny do lat 25, tych samych zalet z gotówką dla wspólnego założenia interesu. Zgłoszenia tylko poważne z fotografią, na anonimy nie odpowiadam, cel matrym. Zgłoszenia: Goniec Krak., Kraków, „Nr. 5977“.

Mistrz fryzjerski, lat 32, z kapitałem, poszukuje spólniczki fryzjerki do założenia fryzjerni, gotówka niekonieczna, cel matrym. Zgłoszenia tylko poważne, anonimy kosz: Goniec Krak., Kraków, „Nr. 5976“.

Dwóch bardzo młodych, wesołych, inteligentnych panów, pragnie nawiązać korespondencję w celu matrym. z panienkami do lat 19, pożądane z Podhala. Zgłoszenia poważne, możliwie z fotografią kierować: Goniec Krak., Kraków, „Nr. 7432k“.

Brunetka, zielonooka, lat 20, wesoła, podobno ładna i zgrabna, chciałaby nawiązać korespondencję z sympatycznym, możliwie przystojnym panem do lat 30 w celu matrym. Poważne zgłoszenia proszę kierować: Goniec Krak., Tarnów, „Nr. 1596“ 7518k

Wydawnictwo „Goniec Krakowski“, Kraków, Wielopole 1. — Telefon 206-11.